

Hvis man er en gnaven kritiker, bliver man så endnu mere sur, når man får høreapparater? Vi har spurgt kritikeren, foredragsholderen og forfatteren, Georg Metz.

Er Georg Metz en gnaven mand med høreapparat?

AF ANNE RUMLAND ØSTBYGAARD

Høreapparater er efterhånden et udbredt fænomen. Særligt når man er oppe i årene. Men er høreapparater noget møg, som gør livet surt for en? Det spørgsmål kunne være sjovt at stille. Især til en, som er notorisk kendt for at være 'sur' i forvejen. Så vi spørger journalisten og kritikeren, Georg Metz. Han har både kløe i pennen, forstår at sætte verden på plads, og så har han høreapparater.

Georg Metz medgiver, at han som kritiker er kendt for at være sur. Det siger han, da vi ringer til ham for at spørge, om han stadig er sur, og om hans høretab og høreapparater har gjort det værre.

– Mit høretab og mine høreapparater har hverken gjort mig mere eller mindre glad. På den måde er jeg stadig lige sur, siger Georg Metz med sin karakteristiske dybe stemme,

som en del af læserne, der så fjernsyn i 1970'erne og 80'erne nok vil kunne genkende fra hans tid som vært på TV-avisen på DR.

Efter årene på TV-avisen blev Georg Metz chefredaktør på Dagbladet Information. Men selvom de to titler efterhånden ligger nogle år tilbage, har Georg Metz ikke brugt sin tid på at slumre på sofaen: Han skriver bøger, holder foredrag, og skriver for 'min avis', som han stadig kalder Information.

Men for 13 år siden var den gal. Georg Metz havde svært ved at følge med:

– Jeg holder mange foredrag og er til mange møder, og det var nok til møderne, at jeg opdagede mit høretab. Jeg blev nødt til se intelligent ud og lade som om, jeg forstod, hvad der blev sagt. Men i længden er det

jo meget anstrengende at sidde og se intelligent ud, fortæller Georg Metz.

Det var ikke fordi, han ikke kunne høre noget. Men det generede ham, at nuancerne i sproget gik tabt. Sammen med alle de små kommentarer hist og pist. For, som han siger, så er det ofte netop der, samtalen sker.

Så der var dømt høreapparat. Problemet var bare, at han kun fik et høreapparat på den ene side, og det kan Georg Metz ikke anbefale.

– Det var en fejl. For det var først, da jeg for 5-6 år siden fik høreapparat på det andet øre også, at jeg begyndte at gå med dem hele tiden, og min hjerne vænnede sig til det, siger Georg Metz.

Han ville ønske, at ørelægen havde givet ham to høreapparater med det samme og beordret ham til at tage dem på om morgenen, og så

først tage dem af igen om aftenen. Kun på den måde, mener han, at man vænner sig til dem. Til sidst er det lige så naturligt som at tage briller på – og det er heldigvis sådan, han har det med sine apparater i dag.

TALE MED LUKKET MUND

Når Georg Metz har sine høreapparater på, synes han, at han hører fint. Og at livet med høreapparater er ganske ukompliceret. Han kan tælle på én hånd, hvor mange gange han har oplevet, at der er noget, han ikke kan på grund af sin hørelse.

– Det eneste, jeg undgår, er lavloftede rum fyldt med mange mennesker, der har drukket for meget rødvin.

Han dyrker også stadig klassisk musik og opera og føler ikke, at han har mistet noget, fordi han nu bruger høreapparater. Faktisk ville han sagtens kunne høre en koncert tilfredsstillende uden apparaterne. Men det vil han ikke. For det fungerer fint at have dem på.

– Der er muligvis en eller anden objektiv forskel i lyden, men det nytter ikke at sidde og jamre over det. Det gider jeg ikke. Oplevelsen baserer sig jo på den erfaring, hjernen har med, hvordan tingene skal lyde, og så kompenserer den og får det til at lyde rigtigt, siger han.

Der, hvor høretabet derimod er ubehageligt, er, når det rammer den menneskelige stemme:

– Når man begynder at miste sin hørelse, tænker man jo, at det er pokkers, som alle er begyndt at mumle. Men det gør de jo ikke. Man kan bare ikke høre dem. Den erkendelse skal man igennem, siger Georg Metz, der dog understreger, at danskerne, selv om de ikke mumler, selvfølgelig kan være lidt svære at afkode, fordi de ikke artikulerer så meget.

– Nogle formår jo at tale med lukket mund, og tænderne hårdt presset sammen, siger han.

INGEN SKAM

Georg Metz kommer fra et hjem, hvor der ingen skam var forbundet med dårlige hørelse. Onkel Otto – som Ge-

org Metz' fars fætter blev kaldt – var øre-, næse- og halsoverlæge og skrev både doktorafhandling om impedans (modstand, som man kan anvende f.eks. ved akustiske bølger) og var med til at stifte høreafdelingen på Bispebjerg Hospital. Så det var bare afsted, når man opdagede sit høretab. Ligesom forældrene gjorde, da de begge var omkring de 65 år.

– Da vi sagde til min mor, som var lidt forfængelig, at hun hørte dårligt, svarede hun; 'det er fint, for så slipper jeg for at høre på alt jeres sludder'. Men det var bare lige for at markere, at hun havde sin værdighed i behold. Der gik ikke så lang tid, før hun gik til ørelæge.

For skammen var der ikke. For onkel Otto viste dem jo, at dårlig hørelse bare er noget mekanik, som ikke fungerer. Man er hverken uintelligent eller senil, bare fordi man hører dårligt.

– Før i tiden blev høretab og døvhed jo forbundet med noget latterligt. Man kunne virkelig gøre grin med det i replikker og situationskomik. Men for cirka 20 år siden begyndte det at ændre sig. Det var her, kampagnerne kom frem, siger Georg Metz.

GODT MED ÅBENHED

Netop kampagnerne, der skulle få folk til at turde at være åbne om deres høretab – og at få gjort noget ved det – er en af årsagerne til, at Georg Metz gerne stiller sig til rådighed og fortæller om sit eget høretab. Han har nemlig selv været meget tilfreds med kampagnerne:

– Jeg kan huske, at Uffe Ellemann-Jensen optrådte i en af dem. Dér tænkte jeg, at 'det var bravt gjort'. Jeg syntes, det var et smukt træk ved ham, at han trådte frem med sit høretab, siger Georg Metz, der godt selv kan høre, hvor usædvanligt det er, at han taler så pænt om en Venstremand.

– Ja, jeg føler også, at vingerne gror ud af min overkrop, gnægger han.

DØVE BEETHOVENS 9. SYMFONI

Med vanlig sans for det musikalske, vil Georg Metz også gerne henvise til Beethoven, når talen falder på høretab.

Georg Metz, der i dag bruger høreapparater, synes ikke ubetinget om det nye operahus på Holmen i København. Ikke på grund af noget med lyden. For den fungerer fint for ham. Men der mangler steder, man kan gemme sig, som man kunne i den gamle opera, hvis man som kritiker var raget uklar med en af de andre gæster!

Beethoven vidste, at han ville blive døv og samlede sig det første dusin hørerør i et forsøg på at overkomme tabet.

– Døvheden var en katastrofe for Beethoven. For han mistede ikke kun muligheden for at tale med andre. Han kunne heller ikke længere spille klaverkoncerter eller dirigere et orkester. På et tidspunkt måtte de have en ekstra dirigent stående på balkonen, mens han dirigerede. Det var rivende pinligt. Men folk lo ikke. De græd over det.

– Alligevel skrev Beethoven sin bedste musik hen imod slutningen af sit liv. Han var stokdøv, da han skrev sin berømte niende symfoni. Ligesom han var det, da han skrev de sidste fem-seks strygekvartetter og de sidste klaversonater.

Ligger der en morale i det?

– Ja, det synes jeg. Beethoven var med til at bevise, at høretab ikke handler om mangel på begavelse eller talent. For hans vedkommende var det næsten tværtimod. Måske blev hans musik endnu bedre af, at han ikke kunne høre noget som helst. Den mulighed står i hvert fald åben.